

مذاكرات مجلس شورای ملی	حالا ماه ۲۰۰	ریال
مذاكرات مجلس سنا	۲۰۰	د
آگهی ها	۶۰۰	د
مذاكرات مجلسین و آگهی ها	۹۰۰	د

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال یازدهم

۲ شنبه ۱۶ بهمن ماه ۱۳۳۴

شماره ۳۳۰۷

شماره مسلسل ۲۰۲

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۰۲

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز سه شنبه

دهم بهمن ماه ۱۳۳۴

فهرست مطالب :

- ۱) طرح صورت مجلس
- ۲) طرح گزارش کمیسیون اقتصاد راجع به تفکیک وزارت اقتصاد ملی بدو وزارتخانه
- ۳) اعلام تصویب صورت مجلس
- ۴) بقیه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون اقتصاد راجع به تفکیک وزارت اقتصاد ملی بدو وزارتخانه و ارجاع به مجلس سنا
- ۵) طرح و تصویب یک فوریت واصل گزارش کمیسیون فرهنگ راجع به استخدام آقای کدو ارجاع به مجلس سنا
- ۶) تعیین دستور و موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یک ساعت و سه ربع پیش از ظهر بریاست آقای اردلان (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- طرح صورت مجلس

نایب رئیس - اسامی غائبین جلسه

بارقراآت میشود

(بشرح زیر قراآت شد)

غائبین با اجازه - آقایان : خزیمه علم ، محمودی ، دکتر جزایری ، محمود ذوالفقاری ، بزرگ ابراهیمی ، یارافشار ، سلطان امراد ، بختیار ، معین زاده ، احمد صفائی ، دکتر سعید حکمت ، پیراسته ، اورنگ ، جلیلی

مکرم ، سلطانی ، فرود ، دولتشاهی ، مصطفی ذوالفقاری

غائبین بی اجازه - آقایان : آریه ، مهندس شاهرخشاهی ، قوامی ، امیر تیمور

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه - آقایان : فرید اراکی ، غضنفری ، دکتر افشار ، مهندس جعفرودی ، جلیلود ، عبدالرحمن فرامرزی ، صدقی ، حمیدیه ، ارباب ، قنات آبادی ، کاشانیان ، میراشرافی ، شوشتری

حائری زاده ، نراقی ، پورسرتیب ، شیبانی ، صارمی

دیر آمدگان و زود رفتگان بی اجازه - آقایان : دکتر حمزوی ، سندهی ، کیو ، مهندس ظفر

نایب رئیس - نسبت به صورت جلسه قبل نظری نیست؟ (اظهاری نشد) تصویب صورت مجلس بعد از حصول اکثریت اعلام میشود اگر آقایان موافقت بفرمائید چون جلسه دیر تشکیل شده است وارد دستور بشویم (صحیح است) (عبدالرحمن فرامرزی - خیلی هم صحیح نیست)

۲- طرح گزارش کمیسیون اقتصاد راجع به تفکیک وزارت اقتصاد ملی بدو وزارتخانه

نایب رئیس - گزارش کمیسیون اقتصاد راجع به تفکیک وزارت اقتصاد ملی بدو وزارتخانه بازرگانی و صنایع و معادن مطرح است قراآت می شود (بشرح ذیل قراآت شد) گزارش از کمیسیون اقتصاد ملی به مجلس شورای ملی

کمیسیون اقتصاد ملی در جلسه ۲۰ دیماه ۳۴ با حضور آقای وزیر صنایع و معادن لایحه شماره ۹۷۹۷ دولت راجع به تفکیک وزارت اقتصاد ملی بدو وزارتخانه بازرگانی صنایع و معادن را برای شوردوم مطرح و پیشنهادات آقایان نمایندگان رسیدگی و چند فقره از پیشنهادات با اصلاحاتی تصویب و اینک گزارش آنرا بشرح زیر به مجلس شورای ملی تقدیم می دارد

ماده واحده - وزارت اقتصاد ملی که فعلا موجود است بدو وزارتخانه ذیل تفکیک میشود :

۱- وزارت بازرگانی

۲- وزارت صنایع و معادن

تبصره ۱- سازمان صنایع کشور بودجه

آن ضمیمه وزارت صنایع و معادن می شود

تبصره ۲ - وزارت صنایع و معادن مکلف است بتدریج که مهیا برای اداره امور صنایع و معادن گردید ترتیب انتقال آنها را از سازمان برنامه و دستگاههای دیگر دولتی به وزارت صنایع و معادن بدهد

تبصره ۳ - وزارت بازرگانی و صنایع و معادن مکلفند در ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون نقشه و برنامه عمومی کار خود را تهیه و تسلیم کمیسیون اقتصاد مجلسین نمایند

تبصره ۴ - وزارت صنایع و معادن مکلف است موجبات تأسیس اطاق صنایع و معادن را طبق آئین نامه ای که بتصویب کمیسیون اقتصاد مجلسین میرسد فراهم نماید

تبصره ۵ - تفکیک وزارتخانه های مزبور و ترتیب دادن تشکیلات آن با رعایت بقانون بودجه سال ۳۴ نباید مستلزم استهضام جدید و یا هزینه تازه ای اضافه بر اعتبارات مصوب فعلی گردد

تبصره ۶ - دولت مکلف است ظرف ششماه با مطالعات کافی و بررسی های لازمه نقشه و سیاست اقتصادی خود را تهیه و برای تصویب مجلسین تقدیم دارد

تبصره ۷ - دولت مکلف است قانون تشکیلات هر دو وزارتخانه را ظرف یک سال به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

تبصره ۸ - وزارت صنایع و معادن مکلف است ظرف ششماه قانون تنظیم امور حرفه ای را به مجلسین پیشنهاد نماید

مخبر کمیسیون اقتصاد ملی -

محمد رضا خرازی

نایب رئیس - آقای داراب بفرمائید

داراب - در عرض چندی پیش بنده

راجع به تشویق صنایع سوء تعبیری رخ

داده بود حقیقت امر اینست که وضع فعلی اقتصاد کشور ما بدون تردید (دکتر عدل - مثل پارسا است) اقتصاد کشاورزی است ولی اقتصاد کشاورزی عقب مانده که راندمان آن بسیار ناچیز است. جای تردید نیست که کوشش های زیادی میباید بشود برای بالا بردن سطح کشاورزی و قوه تولیدی آن و از این عقب ماندگی خارج شود. این یکی از بدهیهات اقتصاد ماست که جای هیچگونه تردید ندارد. مسئله بر سر اقتصاد کشاورزی با اقتصاد صنعتی نیست مسئله بر سر اینست که آیا ما باید همیشه فقط تهیه کننده مواد خام برای دیگران باشیم. آیا ما باید همیشه مصنوعات را که از مواد خام و طعمان تهیه میشود و بایر داخل مجدد قیمت آن با اضافه دستمزدهای گران و سود خراجیان و سایر هزینه های معتنقه مجدداً وارد کشور کنیم من خیال میکنم هیچ وطن پرستی نمیتواند با چنین وضعی راضی باشد من میخواهم در اینجا خارج از مبحث اقتصادی شده وارد اثرات سیاسی آن بشوم همیشه بطلب میکنم که توانائی اقتصادی هر کشوری موجب قدرت مادی و سیاسی آن میشود.

غوغای نفت شاید باندازه کافی بملت ما در این مقاله درس عبرت داده باشد. راجع به او باید نفت مان چیزی گفته اند از قبیل دلای سیاه - بلای نفت و غیره. ولی یک نکته همیشه فراموش میشود و آن اینست که هر حسنی برای درآمدت قائل شوند یک سوء اثر اجتماعی و اقتصادی آنرا نباید از نظر دور داشت و آن اینست که چون ملت ما از جاههای نفت درآمدی بدون زحمت بدست میآورد و برای رضای حوائج خود کم و بیش همیشه ارز در اختیار داشت لذا مانند انگلستان یا آلمان یا ژاپون ضرورت توسعه و ترمیم قوه مولده اقتصاد خود را احساس نمی نمودیم و بالطبع باصلاح تنبیل و قانع بار آمد ایم و فرضاً اگر درآمدت در اختیار ما نبود بحکم ضرورت برای ارضای حوائج خود دنبال ترقی و توسعه کشاورزی و صنعت ملی خود میرفتیم.

من یقین دارم با ثروت بیکرانی کدر قمر زمین وطن ما نهفته و استعدادهای سرشاری که خداوند بملت عزیز ما عطا فرموده یکی از مترقی ترین ممالک جهان محسوب میشود.

آقایان خوب توجه فرمائید امروز پیش از نصف حوائج ملی ما از نرخ و سوزن گرفته تا ماشین های عظیم البته کارخانجات موجود از درآمدت تأمین میشود و از فعالیت اقتصادی ملت ما.

آقایان آیا وقت آن نرسیده است که فکر کنیم روزی خواهد رسید و شاید هم آن روز زیاد دور نباشد که ما یا بملت توسعه و رفوز در صنایع جهان و با بعلت

انعام ذخیره جاههای نفت کشور از درآمد نفت معرور شویم. آنوقت تکلیف ما چیست؟ این یک مسئله نیست که بتوان آنرا در یک دوره یا دو دوره برنامه هفت ساله حل نمود. آیا دولت های وقت هیچوقت در این فکر بوده اند؟ متأسفانه باید گفت که این قانون برنامه پیچیده و جراب این مسائل حیاتی ملت ایرانرا نمیدهد بدین جهت است که من همیشه میگویم قانون برنامه هدف حیاتی ندارد.

آقایان از ۵۲ هزار میلیون ریال پیش بینی شده برای باصلاح عمران کشور در ظرف ۷ سال آتی فقط ۷ هزار میلیون ریال برای اقتصاد صنعتی کشور در نظر گرفته شده است. ظاهر اصنام را آژانس ویک چیز غیر ضروری در اقتصاد ملی ما تشخیص داده اند. و اگر امروز شعبی هم از صنایع در این سرزمین دیده میشود بقیه السیف سیاست و برنامه اقتصادی مدیران و وطن پرستانه ساه قعیده میباید. عرض کردم شعبی زیرا متأسفانه رفته رفته در نتیجه عدم سیاست اقتصادی از آن دستگاه صنعتی که روزی مایه امید تمام وطن پرستان بود چیزی جز یک مشت آهن قراضه نماند و کلیه مؤسسات صنعتی ملی ما یکی بعد از دیگری اعم از ملی و دولتی بطرف انحطاط و رشکستگی رفتند. من برای این بعنوان مخالف اسم نویسی کردم که سیاست صنعتی و بطور کلی سیاست اقتصادی دولت را تنقید کنم و تذکر بدهم که وقت آن رسیده است که با سرهت هر چه تمام تر شالوده یک سیاست مترقی صنعت ملی ریخته شود. ما دارای اکثر عوامل مادی برای اینکه رهاستیم و باید با نهایت انرژی در خدمت توسعه این عوامل بر آئیم که در قدم اول معادن است.

در قدم اول باید آنچه داریم ترمیم کنیم یعنی نکند ازیم بکلی از بین برود. این نکته را میگویم مخصوصاً در اینجا تذکر بدهم که فعلاً در مرحله اول باید هدف سیاست صنعتی ما تقویت صنایعی باشد که متکی بکشاورزی است و موجب تشویق و رونق کشاورزی خواهد شد. باید با عزم راسخ صنایع ملی ما را در حال و آتی از گذر تیر فاب های خارجی معصوم نگه داشت. باید از طریق دان اعتبارات وضع تعرفه های مناسب و وضع مقررات مالی و مسائل تشویق و توسعه صنایع را فراهم نمود.

البته با حمایت از صنایع باید نظارتی هم در کار باشد تا جاهه دست بسته تسلیم سود پرستی ارباب صنایع نگردد.

در موضوع جلب سرمایه های خارجی نیز من معتمد باید حد اکثر استفاده از سرمایه های صنعتی کشور بشود و بنحویکه سرمایه های خارجی باعث تشویق و تقویت صنایع ملی ما گردد نه قریب پرزور آن. البته تمام این نکات در صورتیکه مورد قبول دولت واقع

گردد محتاج داشتن نقشه طویل المدت است که هدف اساسی آن احیاء اقتصاد صنعتی کشور باشد.

باز هم تکرار میکنم که این هدف نباید بضرر کشاورزی تمام شود بلکه باید هم قدم با توسعه و ترقی کشاورزی باشد اینجاست که میگویم شاید برخلاف آمان دوست عزیزم آقای فروهر بگویم ای کاش ایشان لافزاده سال در این وزارتخانه بمانند تا افتخار صنعتی کردن وطنمان نصیب ایشان گردد زیرا بدون تعلق در اینجا میگویم آقای فروهر چه از لحاظ فضل و دانش و چه از لحاظ هوش فوق العاده و چه از نظر توانائی و اراده و بالاخره از نظر عشق بوطن دارای آنچنان صفاتی است که تحت رهبری مدیران شاهنشاه مترقی ما بطور یقین این هدف را عملی خواهد کرد من می خواهم چند کلمه ای راجع به تنظیم امور حرفه ای عرض کنم، آقایان هر کدام از ما در زندگی روزانه دچار گرفتاری هائی شده ایم و هر روز هم میشویم، هر کدام از ما شاید توی خانه مان به تعمیر رادیو یا فریجیدر یا سیم کشی و غیره احتیاج داشته باشیم که هر روز مراجعه میکنیم بمتخصص ممالک تشخیص این که فلان شخص متخصص است و از عهده وعده هائی که در تابلوش میدهد برخواهد آمد یا نه هیچ نوع تضمینی در دست نیست، بصرف این که روی تابلو نوشته است من متخصص رادیو سازی هستم یا اتومبیل سازی هستم یا فریجیدر سازی هستم یا خیاطم یا متخصص فلان هستم شما با مراجعه میکنید و انتظار دارید که تعمیر بکنند ولی چه بسا اتفاق میافتد اجناس شما را که برای تعمیر باو دادید بدتر از اول میکنند و شما تسلیم میکنید و بعد از متخارج زیادی بالاخره صرف نظر میکنید از اصل موضوع این است که بایستی یک نظمی در روابط بین استادکاران حرفه ای و مردم وجود داشته باشد در تمام دنیا یک همچو نظمی وجود دارد و هیچکس نمیتواند بدون داشتن یک اجازه نامه ای، یک گواهی نامه ای چنین دکانی باز کند بنام صاحب حرفه البته چون وسائل امتحان در دنیا زیاد است البته در دنیای غرب زیاد است بنابراین تحصیل چنان تصدیقی برای آنها آسان است ولی در ایران شاید مشکل تر باشد.

نایب رئیس - آقای داراب در اطراف موضوع صحبت فرمائید.

داراب - در اصل موضوع بنده صحبت میکنم، موضوع تشخیص حرفه است که عرض میکنم در ایران شاید تشخیص آن مشکل باشد، بنابراین راههایی میتوان پیدا کرد که اولاً آن تصدیق را پس از امتحانات در مدارس حرفه ای بدهند یا این که اتحادیه های صنعتی و حرفه ای امتحان بکنند صاحب حرف را و تصدیق بآنها بدهند تا جامعه از خرابکاری صاحبان حرف و اعتبارات کافی تهیه میشد و در اختیار وزارتخانه ها بود فلسفه نداشت که در موقع بروز

بنده در کمیسیون اقتصادی همچو تبصره ای را پیشنهاد کردم که امیدوارم با موافقت آقایان این پیشنهاد که بنفع جامعه است تصویب بشود. (مهندس اردبیلی - احسن آقای داراب.)

نایب رئیس - آقای صدر زاده بفرمائید.

صدر زاده - عواملی که اقتصادیک مملکت را تشکیل میدهد سه چیز است: فلاح و صنایع و تجارت است، ایران بمناسبت یک سابقه بسیار زیاد طولانی که در امر فلاح دارد در زندگی اقتصادی او در گذشته و حال و آینه مسئله فلاح یک نقش بزرگی را ایفاء میکند ولی راجع بصناعت مخصوصاً صنایع جدید پیشرفتی که منظور هست هنوز پیدا نکرده و البته عامل سوم که تجارت باشد از تجارت وسیله مبادله صنایع و مواد اولیه است تا مواد ثانویه چه از لحاظ فلاح و چه از لحاظ صنعت بوجود نیاید. بازرگانی رونقی نخواهد داشت، زیرا بازرگانی عبارت از مبادله آن کالاهای است، در ایران یک وزارتخانه باین ادارهای که تاسیس میشود غالباً مردم نسبت بآن اظهار نگرانی میکنند برای اینکه در این تأسیسات اینطور احساس میکنند که یک مخارجی بر بودجه مملکت عمل می شود و چون اسباب بطوع جریان کارها میشود یعنی یک کاری که در گذشته ممکن بود با مراجعه بدو اداره انجام بکنند وقتی یک اداره دیگر تاسیس میشود تصور میکند که آن کار باید سه مرحله را طی کند و اسباب تأخیر کار میشود و علاوه وزارتخانه هائی که جدیداً تاسیس میشود مخارجی که برای تأسیس کار می رود باید متناسب با حجم کاری باشد که انجام میدهد، آقایان ملاحظه فرمائید وزارت کشاورزی در حدود ۲۶ میلیون بودجه دارد که بیست میلیون آن صرف حقوق میشود فقط ۶ میلیون آن بصرف کارهای زراعتی میرسد و بهمن مناسبت است که ملاحظه فرمائید آن کارهایی که مربوط با زیاد تولیدات کشاورزی است در مملکت پیشرفت زیادی پیدا نکرده مخصوصاً راجع بدفع آفات بنده خوب در نظر دارم که در یکماه قبل بعینت جناب آقای دهقان برای دفع آفت سن بوزارت کشاورزی مراجعه کردم، معلوم شد که وزارت کشاورزی بودجه ای ندارد برای تهیه کرد دهنده آقای وزیر کشاورزی با کمال حسن نیت نامه ای نوشت بوزارت بهداشت و تقاضا کرد که برای دفع آفت سن مقداری گرد دهنده بفرستد و بفرستد جهت مبارزه در بندار خلیج فارس آقای وزیر بهداشت هم موافقت کردند و نوشند ولی مأمورین زیر دست ایشان ندادند و گفتند ما برای مبارزه با مالمالار لازم داریم، ملاحظه فرمائید اگر اعتبارات کافی تهیه میشد و در اختیار وزارتخانه ها بود فلسفه نداشت که در موقع بروز

آفت سن و مرض در وقت زمزم با اندازه کافی گردد، دهنده نداشتند باشند در سال گذشته و وسایل سمپاش نبود و امسال تهیه شده ولی در مقابل کرد دهنده نیست، بنده در موقعیکه این قانون تفکیک وزارتخانه اقتصاد بمجلس شورای ملی آمد قدری تردید داشتم برای اینکه حجم کار صنایع و معادن آنقدر نمیتواند که اقتضا کند یک وزارتخانه ای برای اینکه تاسیس شود ولی بعد که گزارش کمیسیون برنامه در کمیسیون مورد رسیدگی واقع شد، در آنجا دیدم تقریباً هزار پانصد و شصت میلیون ریال از برنامه های فوری و برنامه های که باید در ظرف ۷ سال اجرا بشود مربوط بقسمت صنایع و معادن است اطمینان حاصل کردم و لازم دانستم که این وزارتخانه تفکیک شود بدو وزارتخانه تا وزارت صنایع بتواند کارهای صنعتی را رهبری کند و موجبات توسعه و اکتشاف معادن را فراهم نماید در زیاد تر بکنند و یک نرخ عادلانه ای بصرف کنند بدهند و اجحافی نسبت بصرف این موضوع باشد نکته دیگری که بازرگانی روزنامه اطلاعات و کیهان خوانند این بود که یک دسته هائی را معین بکنند که آن ها بروند بررسی کنند و ببینند که کارخانجات این صنایع صرف کرده اند تا اینها فراهم شده از صنایعی که الان ما موجود داریم نساجی و قند که هم آنهاست متکی فلاح است یعنی وقتی که این صنایع توسعه پیدا کند فوائد زیادی خواهد داشت و ما را بی نیاز میکند از وارد کردن قند و شکر و منسوجات و از خارج کشور و عده زیادی از افراد کشور باین کارها اشتغال پیدا میکنند از این راه و اعاشه میکنند توجه باین کارخانجات توسعه آنها سبب خواهد شد باینکه از آوردن کارخانه های جدید تا حدی بی نیاز بشویم و در عین حال برای مملکت هم صرفه بیشتری خواهد داشت برای این که یک کارخانه نساجی که الان موجود است اگر از او برای دستگاه های پارچه بافی استفاده شود بدون اینکه مخارج پرسنلی او خیلی زیاد شود نمیتواند مقدار زیادی از حیث منسوجات بمملکت کمک بکند مخصوصاً من بجناب آقای وزیر صنایع یادآوری میکنم که کارخانه های شیراز و اصفهان و کارخانه های بوشهر الان احتیاج دارند بدستگاههای پارچه بافی که اگر این دستگاههای پارچه بافی آنها داده شود یعنی کمک بشود و تهیه کنند بمنسوجات مملکت بسیار کمک خواهد شد و حتی میرسد از حیث مقدار افزوده میگردد و حتی میرسد برحاله ای که کشور از منسوجات خارجی به عایداتش زیادتر خواهد شد بنابراین خواهد توانست هر قرضی را که از دولت میکند بپردازد، انتظار من این است که آقای وزیر صنایع اولین برنامه کار خود را این قرار بدهند که دولت صنایع موجود اعم از آنچه مربوط بدولت است و اعم از این که مربوط بشهرکت ها و اعم از این که مربوط با افراد است تقویت کند که توسعه پیدا بکنند

و کشور را از مایحتاج منسوجات و مصنوعات خارجی بی نیاز بکنند اما راجع بمعادن، باید عرض کنم که پیشرفت خیلی زیادی تاکنون نشده به نظر که جناب آقای داراب فرمودند البته آمال این است که ایران علاوه بر این که یک کشور فلاحی است بمناسبت مواد اولیه که در زیر خاک آن نهفته است میتواند یک کشور صنعتی بشود و گذشته از صنایع سبک صنایع سنگین را هم تهیه کند ولی البته این کار هم وقت زیادی لازم دارد و هم مخارج گزافی میخواید و احتیاج بمتخصصین فنی دارد تا آنجا که بنده از یک نفر از متخصصین کسب اطلاع کردم در زمان اعلحضرت فقید در حدود ۳۰ تا ۴۰ نفر از جوانان این مملکت اروپا دارند که شاید آقای مهندس اصفهانی و چند نفر دیگر که الان در سازمان برنامه و وزارت اقتصاد مله هستند از همان هیئت باشند که برای تخصص این رشته اروپا رفته اند ولی در طی این مدت استفاده زیادی از وجود آنها نشده است برای این که کار مورد استفاده از آنها نبوده است و چه بسا اغلب این آقایان که تحصیلشان در رشته معادن بوده است الان یا کار آزاد میکنند یا در وزارتخانه های دیگری غیر از رشته تخصص خودشان انجام میدهند بنابراین لازم است که وزارت صنایع در قدم اول این عده از متخصصین و متخصصین معادن را مورد استفاده قرار بدهد، در مسأله معادن البته در قدم اول باید مواد اولیه را در نظر گرفت و اگر هم میخوایم صادر کنیم تا حالا که نمیتوانستیم آنها را بصورت مواد صنعتی بیرون بفرستیم، بنظر من بر خلاف نظر جناب آقای داراب هیچ مانعی ندارد مواد معدنی را همانطور که الان هم یک نوع صادراتی از ایران بخارج دارد بصورت مواد اولیه تامدتی صادر کنیم. البته صنایع و معادن از همان لواجی است که تا ۲۰ اسفند تقاضا شده است اجرا بشود ولی در مجلس سنا آن لایحه تصویب شده است و بمجلس شورای ملی آمده است و ظاهراً در کمیسیون اقتصاد هم بررسی شده است و الان در کمیسیون دارائی است (خرازی - در کمیسیون دارائی تمام شد) شاید در کمیسیون دارائی هم تمام شده است و این قانون مفیدی است و نحوه عمل وزارت صنایع را در قسمت معادن روشن مینماید جناب آقای وزیر صنایع در اینجا یک نکته ای هست که باید تذکر بدهم و چون جناب عالی سابقه ای در سازمان برنامه داشته اید باین نکته توجه کامل خواهد فرمود و آن اینست که راجع بمعادن دو مرحله است: مرحله اول اکتشاف است و مرحله ثانی استخراج است. مرحله اکتشاف هم متخصص

لازم دارد، متخصص فنی هم باید مخارج زیادی صرف بشود تا برسد به مرحله استخراج در این قانون پیش بینی شده است اشخاصی که معادن را اکتشاف می کنند میتوانند بنام خود ثبت کنند و وقت بر مرحله استخراج رسد خواه خودشان استخراج کنند یا دیگری یک بهره ای از عواید بابت حق اکتشاف بآنها داده شود البته آن قانون بسیار خوب و بجای خود درست است و اما در آن قانون باید یک مطلبی را هم مورد توجه قرار بدهیم و آن اینست که کسی که اکتشاف می کند البته کسی که دارای اطلاعات فنی است، این اشخاص آنقدر توانائی مالی ندارند که بروند دنبال اکتشاف معادن، چون در اکتشاف معادن کاوش آنها همیشه بنتیجه مطلوب اصابت نمیکند ممکنست ضمن کاوشهایی که میکنند پنج شش کاوش مفید و مؤثر واقع بشود و بسیاری از کوششهای آنها بنتیجه سرد ولی در هر حال مستلزم خرج است و از آن طرف هم چون کاوش معادن در ایران سابقه خیلی زیاد ندارد و هنوز رغبت عمومی نسبت بآن پیدا نشده است که با نیا یک جوهری پیدا کنند برای کشف و اگر ضروری متوجه میشود تحمل کنند مقضی است که دولت در این خصوص یک راهی بیندشد و از وجود متخصصین فنی استفاده کند بطریق اکتشاف و بعد از این که اکتشاف بعمل آمد در نقاطی که معلوم شد مواد معدنی موجود است و بهره برداری از آن برای کشور مفید است آنها را مورد استفاده قرار بدهد و مخارجی که در کار اکتشاف قبلاً کرده است از محل استخراج بردارد تا ضروری بدولت وارد نیامده باشد و هم مسئله اکتشاف صورت عملی بخود گرفته باشد، جناب آقای داراب یک نکته ای فرمودند که من لازم می دانم این نکته را جواب بدهم و آن اینست که فرمودند بمناسبت وجود نفت ملت ایران کمی تنبیل و قانع بار آمده (عبدالرحمن فرامرزی - ملت ایران از نفت چه استفادای کرده که تنبیل بار بیاید) من بسیار با تعجب و مخالفم این یکی و ثانیاً ما احتیاجات زیادی داریم که باید از دسترنج خود حوائج مملکت را فراهم بسازیم و ملت ایران در طریق که کرده باشد لیاقت و استعداد و هوش از خود ابراز می کند من امیدوارم در این مسئله صنایع و معادن که الان می خواهد وارد یک مرحله مضیق تری بشود از لحاظ مملکت پیش از پیش کارگران و اشخاصی که اطلاعات فنی و حرفه ای دارند استعداد و لیاقت و هوش خود را ابراز بکنند تا حتی جناب آقای داراب هم باین مسئله ایمان پیدا کنند که تمام افراد ایران هر کدام در رشته مخصوص خود دارای استعداد و لیاقت سرشار می باشند و یکی از نکاتی که تفکیک

وزارت اقتصاد ملی را لازم می شماردمین مسئله برنامه است که از تصویب مجلس گذشته است و بطوری که عرض کردم ده هزار ریاضت و شصت و نه میلیون ریال باید صرف کارهای فنی و مهندسی بشود که یکی از آنها ایجاد ۴ شهر صنعتی در کرج و سه نقطه دیگر می باشد و دیگری مربوط به توسعه کارهای مربوط بکارخانجات قند و سیمان میباشد البته این کارخانجات وقتی که می خواهد - بوجود آید باید کارهای آن به وسیله وزارت صنایع ملی انجام شود و بعد از اینکه بوجود آید باید بکدام دستگاههائی باشد چنانچه در گزارش کمیسیون برنامه قید شده است دستگاههائی بوجود آمده باید بوسیله وزارت صنایع نگاهداری و مراقبت بشود و اینجا است که می توان موجودیت وزارت صنایع و معادن را بطور لزوم تصدیق کرد ، اما در بدایت امر بکنگرانی بود که شاید تاسیس این وزارتخانه قبل از اینکه خاطر دارم جناب آقای ناصر ذوالفقاری معاون محترم نخست وزیر در اینجا از پشت تریبون فرمودند که ما در حال حاضر هیچ چیز برپروژه مملکت نخواهیم افزود مضافاً اینکه در کمیسیون های مربوطه این نکته را که ایشان بیان فرمودند ضمن تبصره ای بگزارش افزودند که هیچ چیز برپروژه مملکت در حال حاضر اضافه نخواهد شد و مثل سابق بماند بودجه سال ۱۳۳۴ خواهد بود البته بعد از اینکه حجم کار زیادتر شد صنایع هم توسعه پیدا کرد معادن اکتشاف و استخراج شد و از لحاظ معارجی که پیدا میکند بودجه آن وزارت خانه هم زیادتر بشود مطلب دومی که بنده در موقعیکه گزارش برنامه هم مطرح بود عرض کردم مسئله هماهنگی وزارتخانه ها است البته در مجلس سنا هم راجع باین موضوع یک مذاکره ای شده است این یک مطلبی است که ما اخیراً بیشتر بآن توجه کردیم برای اینکه دیدیم همه وزرا با اینکه حسن نیت دارند ولی با وجود حسن نیت آنها کاری از پیش نمیرود بنده یکی از آن اشخاص هستم که این عدم پیشرفت را در این درجه ای که میل داریم کارها پیش برود ناشی از عدم هماهنگی این سازمانها میدانم یک کار در یک وزارت خانه ای میکند در وزارتخانه دیگر ممکن است طرز دیگری تفکر داشته باشند و اجرای آنها بتبعیبت بینه اند در صورتی که اگر این سازمانها هم آهنکی داشته باشند هم کار بخوبی میگردد هم سرعت الان وزارت صنایع با چند وزارت خانه می بایستی هم آهنکی داشته باشد تا آن متظوری را که دولت از تاسیس وزارت صنایع در نظر گرفته است بتواند عملی کند اول همکاری با وزارت کشاورزی و سوم از همکاری با وزارت

آن بالاتر همکاری با سازمان برنامه و همکاری سازمان برنامه با این وزارتخانه چون بیشتر کارهای سازمان برنامه امروز در یک وضعی هست که با وزارت صنایع ارتباط مستقیم پیدا خواهد کرد لازمتر است و خوشبختانه جناب آقای فروهر وزیر کنونی صنایع خود سابقه طولانی ممتدی در سازمان برنامه دارند و امیدواریم که از تجربیاتی که در این راه اندوخته اند در پیشرفت کار صنایع مملکت اقدام های مؤثر و سریعی مبذول بدارند بنده توضیحات بیشتری در این مورد داشتم و می خواستم مطالب دیگری را بعرض برسانم ولی از نظر اینکه وقت زیادتری نگرفته باشم همین اندازه که تذکر دادم قناعت میکنم. این قانون از لحاظ کارهای مملکت در پیش دارد برای ترقی صنعت و برای استخراج معادن بسیار مؤثر و مفید است ولی آثار و نتایج آن موقوف بجهت و حسن نیت اشخاصی است که این وزارتخانه را اداره خواهند کرد

نایب رئیس - پیشنهاد کفایت معاون محترم نخست وزیر در اینجا از پشت تریبون فرمودند که ما در حال حاضر هیچ چیز برپروژه مملکت نخواهیم افزود مضافاً اینکه در کمیسیون های مربوطه این نکته را که ایشان بیان فرمودند ضمن تبصره ای بگزارش افزودند که هیچ چیز برپروژه مملکت در حال حاضر اضافه نخواهد شد و مثل سابق بماند بودجه سال ۱۳۳۴ خواهد بود البته بعد از اینکه حجم کار زیادتر شد صنایع هم توسعه پیدا کرد معادن اکتشاف و استخراج شد و از لحاظ معارجی که پیدا میکند بودجه آن وزارت خانه هم زیادتر بشود مطلب دومی که بنده در موقعیکه گزارش برنامه هم مطرح بود عرض کردم مسئله هماهنگی وزارتخانه ها است البته در مجلس سنا هم راجع باین موضوع یک مذاکره ای شده است این یک مطلبی است که ما اخیراً بیشتر بآن توجه کردیم برای اینکه دیدیم همه وزرا با اینکه حسن نیت دارند ولی با وجود حسن نیت آنها کاری از پیش نمیرود بنده یکی از آن اشخاص هستم که این عدم پیشرفت را در این درجه ای که میل داریم کارها پیش برود ناشی از عدم هماهنگی این سازمانها میدانم یک کار در یک وزارت خانه ای میکند در وزارتخانه دیگر ممکن است طرز دیگری تفکر داشته باشند و اجرای آنها بتبعیبت بینه اند در صورتی که اگر این سازمانها هم آهنکی داشته باشند هم کار بخوبی میگردد هم سرعت الان وزارت صنایع با چند وزارت خانه می بایستی هم آهنکی داشته باشد تا آن متظوری را که دولت از تاسیس وزارت صنایع در نظر گرفته است بتواند عملی کند اول همکاری با وزارت کشاورزی و سوم از

خواستم بایشان عرض بکنم که عایدات نفت ما بیچوقت باعث تنبلی ملت ایران نشده است و نخواهد شد اصولاً ملت ایران تنبلی نیست و تنبلی هم نخواهد بود منتهی چیزی که هست باید موجبات کارش فراهم بشود هدایت بشود آنوقت ملت ایران میتواند یک کارهای فوق العاده عظیمی را از خودش نشان بدهد عایدات نفت و امثال و شباه و نظایر آن خاطر ایشان هم کاملاً مطمئن باشد که عایدات نفت ما انشاءالله در آتیه هیچوقت فلج نخواهد شد و ذخایر نفتی ما هم اگر العاده سرشار است و انرژی اتم هم اگر احیاناً سالیان بعد جانشین انرژی نفت بقول آقا بشود باز اهمیت نفت را در دنیا از بین نخواهد برد که اینک وقتی نفت در ۵۰ سال پیش وسط آمد همه بفرگ آن بودند که ذغال ازین خواهد رفت و ما امروز می بینیم که مقادیر بسیار گزافی نفت در تمام نقاط دنیا استخراج میشود مقادیر بسیار گزافی هم ذغال استخراج میشود و بصرف میرسد و مورد احتیاج اهالی در ایران و در سایر قسمتهای دنیا هست این مسئله ای بود که لازم بود اینجا تذکر بدهم تا اینکه سوء تفاهمی ایجاد نشود مضافاً اینکه بایستی آقایان بدانند که عایدات حاصله ما از نفت هر قدر هم زیاد کفاف نمیدهد گفت، کفاف کی دهد این یادها بستی ما، البته ما بایستی اقدام بکنیم که صادرات خودمان را زیاد بکنیم و هر چه قدر ممکن است هم از نظر از یاد صادرات در داخله کشور بریتانسیل ارزی خودمان بیفزاییم تا بتوانیم آن نقشه هائی را که داریم کاملاً اجرا بکنیم همین لایحه سازمان برنامه را که آقایان لطفاً تصویب فرمودند اگر ملاحظه فرمایند این یک اقدام بسیار کوچکی برای رفع تمام احتیاجات مملکت است بدیهی است که ما باید یک روند زیادی داشته باشیم و آن عوائد را بتوانیم بدست بیاوریم و همانطور که عرض کردم صادرات را زیادتر بکنیم و احتیاجاتمان را در خارج کم کنیم اینجا آن قسمتی است که عرض میکنم بعقیده بنده فلسفه ایجاد وزارت صنایع و سازمان برنامه را ثابت میکنم یعنی باین علت است و همانطور که جناب آقای صدرزاده تذکر فرمودند مملکت ایران اگر بتواند و خواهد توانست و بطور تعقیب انجام و اجرا خواهد کرد صنعت قند و نساجی را ترقی دهد بقسمی که احتیاج داخلی ما را از هر حیث تأمین کند که اینک الان السامه که بنده در حضور آقایان افتخار دارم که باشم مصرف مملکت از حیث قند توزیعی که وزارت دارائی میکند ۲۴۰ هزار تن در سال است ولی مع الوصف ملاحظه فرمایند که بازار آزاد هم وجود

دارد و این حاکی از این است که مصرف قند قلمی بیش از آن چیزی است که وزارت دارائی توزیع میکند در آتیه هم بصورت قطع زیادتر خواهد شد چون در نتیجه بالا رفتن سطح تمدن مملکت و احتیاجات (صدرزاده - جمعیت) و جمعیت مصرف زیاد میشود مثال عرض میکنم در سال ۱۳۱۸ سال اول جنگ که بنده خودم مدیر کل وزارت دارائی بودم مقدار قند و شکر که در سال در مملکت مصرف میشد ۲۰ هزار تن بود یعنی مایه ده هزار تن بیشتر نمیدادیم امروز بیست هزار تن میدهم معافاً بازم که بود در دنیا احتیاج دارند یعنی در ظرف مدت کمتر از ۱۵ سال با در حدود ۱۵ سال احتیاجات مصرف داخلی دو برابر شده است و بطور قطع زیادتر هم خواهد شد در صورتیکه محصول قند داخلی ما مسال بطوری که بیش بینی میشود در حدود ۷۵ تا ۷۶ هزار تن بیشتر نخواهد بود اینست که ما بیش از یک ثلث مصرف را تأمین نمیکیم بلکه کمتر و باید مقادیر گزافی از خارج تهیه کنیم و در مقابل مقادیر گزافی از خارج بدهیم پس اگر ما صنایع قند را تشویق بکنیم بدو نتیجه مهم میرسیم یکی اینکه موجودی ارزی را برای امور عمرانی و تولیدی میتوانیم حفظ کنیم و یکی هم اینکه ما با فرلاحتی کشور کمک کرده ایم برای اینکه صنعت قند متکی بفلاح است (صحیح است) و ما می توانیم چندین کاری را ترغیب و تشویق بکنیم بدین طریق زارع عایدی بیشتری پیدا خواهد کرد و سطح زندگیش بهتر بالا میرود در نتیجه مایات زیاد تر می دهیم پس باید صنایع قند هم همانطور که فرمودید تقویت بشود خواهد شد و همچنین راجع بنساجی ما مقادیر بسیار گزافی نیاز نگی احتیاج داریم ثلث آن را بزحمت در داخله فراهم میکنیم بعلاوه اگر ما صنعت نساجی را تقویت نکنیم بیک اشکال دیگری بر میخوریم و آن اینست، تولید محصول پنبه رو بزیاد است و بالا میرود و لکن چون هنوز مقدار پنبه ما بآن حد و اندازه نرسیده است که بتواند با تولیدات عظیمه سایر ممالک دنیا رقابت کند خواه و نا خواه قیمت پنبه را در بازارهای دنیا ما تعیین نمی کنیم اگر احیاناً قیمت پنبه در بازار دنیا یک قدری بزرگی پیدا میکند یعنی کمتر میخورد و اگر کمتر خریدند ما مجبوریم کمتر از خارج بخریم و آنوقت یک هوابد بدتری خواهد داشت ما اگر کارخانجات پارچه بافی و نساجی را در ایران تشویق بکنیم دیگر احتیاجی نخواهیم داشت که محصول پنبه را صادر کنیم و پارچه های نخی از خارج وارد کنیم و بنده حاصله را خواهیم توانست در کارخانجات خودمان تبدیل بکنیم و یک نتیجه بسیار مهمتری از قسمت ارزی هاید ما می شود آن حفظ تولید و کار داخلی است یعنی

کارگر ما کار پیدا میکند و زارع ما اطمینان خواهد داشت که محصول او یک بازار خرید مطمئنی در مقابل دارد و این را در تأیید فرمایشات جناب آقای صدرزاده عرض میکنم و این قسمت هم در دست اقدام است اشخاص هادی هم اقدام کرده اند دولت هم در این لایحه برنامه که ملاحظه فرمودید پیش بینی کرده است و بنده چون خودم در این دو قسمت عقیده قاطع دارم و در خارج هم قبلاً با آقایان صحبت کرده ام تا آن حدی که در بد قدرت بنده باشد در پیشرفت این امر خواهم کوشید راجع بسیمان هم همینطور چون در درجه اول احتیاج است چون هر کاری که میگیریم احتیاج بساختمان داریم (مهندس اردبیلی - در شهر ستانها هم باید مورد توجه باشد) و سیمان مورد احتیاج است که ما اینکه با یک کارخانه ای که اخیراً بکار افتاده است کارخانه سیدنتی شهری آقایان ملاحظه فرمایند که قیمت سیمان روز بروز پائین میآید (صدرزاده - شیراز هم همینطور) شیراز هم همینطور کارخانهش بسیار کارخانه عالی است حالا در درجه دوم ساخته میشود در منجیل هم ساخته می شود همانطور که شرکت خصوصی کارخانه در شیراز وجود آمده است دولت امیدوار است که در سایر شهر ستانها سایر افراد هم اینکار را بکنند ولی البته هدایت و راهنمایی خواهند شد و این هدایت و راهنمایی از طرف وزارت صنایع داده خواهد شد و توضیحات لازم بآنها داده خواهد شد برای این که اشکالی در ضمن عمل پیش نیاید جناب آقای داراب فرمودند که متأسفانه ما صنایع رادر ایران یک نوع آریاندیس تشخیص میکنیم این موضوع را بنده قبول ندارم راست است که صنایع داخلی ایران گرفتار یک بحران هائی شده است ولی این را باید در نظر داشته باشند در همه جای دنیا در ممالک عظیمه و ممالک صنعتی درجه اول دنیا اغلب صنایع مواجه با بحران بوده است تصدیق میفرمایند اکثر نقاط دنیا صنایعشان با بحران مواجه شده است در ایران هم یک چنین بحرانهای پیش آمده است گذشته از اینکه وضع اقتصادی و مالی مملکت گرفتار بحران بوده است (عبدالرحمن فرامرزی - در کجا مثلا؟) در همه جا آمریکا در سالهای ۳۱ و ۳۲ گرفتار بحران اقتصادی بود (عبدالرحمن فرامرزی - جائیکه تولیدشان بیشتر از مصرفشان بود) اگر بحران هم ایجاد شده است آقایان میدانند دولت تا آن حدی که برایش مقدور بوده است برای نگاهداری کارخانجات اقدام کرده است که ما اینکه بکارخانجات دولتی و کارخانجات ملی بالخصوص در اصفهان مبالغتی کمک شده است قرضه داده شده است (مهندس اردبیلی - آذربایجان گرفتار بحران است) در خصوص آذربایجان هم جناب آقای امیر نصرت است که بکندری

تذکرانی بنده فرمودند و بنده هم مشغول رسیدگی هستم ولی اگر جناب آقای داراب احیاناً یک کارخانه ای در یک نقطه ای روی عدم اطلاع و روی عدم اطلاع باینکه مواد اولیه اش با نرسد یا نرسد آیا قدرت و توانائی اداره را شخصاً خودش دارد یا ندارد گرفتار یک اشکالی بشود تصدیق میفرمایند که این ایراد بآن سازندگان اولیه است که وقت کافی و لازم را نکرده اند بنده تصور میکنم که یکی از ادله ای که ایجاد وزارت صنایع را ایجاد میکنند اینست که این راهنماییهای لازم بشود بی خود در یک جاهائی که وسایل کار فراهم نیست نروند و سرمایه های نگذارند که بعد تولید زحمت بکنند این اقدامات خواهد شد و بالخصوص دولت در نظر دارد صنایع مملکت را تقویت کند که ما اینکه در همین برنامه سازمان برنامه اعتبارات گزافی برایش پیش بینی شده است حالا از نظر آقایان نماینده گان کم است بنده نماینده البته راجع بشکاورزی هم میبایست فکر بکنم راجع بمعادن هم باید فکر بکنم و هم راجع به هدایت و سایر چیزهائی که مورد احتیاج است و در درجه اول دولت نظرش حفظ صنایع و حفظ بازار داخلی است (صحیح است) آقای داراب دولت نمیخواهد چندین هزار کارگر بی تان بشوند و نباید هم بشوند دولت تمام مساعی خودش را بکار میبرد که کار داخلی محفوظ بماند بنابراین کارخانجات آریاندیس نیست نبوده اند این موضوعی بود که خواستم بطلاع آقایان برسانم از جناب آقای صدرزاده هم از تصمیم قلب متشکر هستم راهنمایی های بسیار بسیار مفیدی فرمودند که بنده یادداشت کردم دستورات لازم را خواهم داد

راجع بمعادن بنده با ایشان کاملاً موافق متأسفانه تا امروز اقدام اساسی آنطوریکه باید و شاید نشده است منتهی این قانونی که میگذرد، لایحه سازمان برنامه هم که از تصویب مجلس سنا بگذرد که قطعاً انشاءالله خواهد گذشت بالا بجهت جلب سرمایه های خارجی که ما داریم و مجلسین تصویب فرموده اند امیدواری بسیار زیادی میبرد که معادن مملکت ما با اقتصاد مملکت کمک زیاد تری بکنند یعنی صادرات مادر درجه اول کمک کند و این ذوق و شوق و فکر هم ایجاد شده است بنده در این مدت کوتاهی که در وزارت صنایع هستم می بینم که با ایجاد معدن و تشکیل شرکتها کشف و استخراج معادن ذوقی پیدا شده و این فکر پیدا شده است وقتی که ایجاد خودش بچریان می افتد روی ریل می افتد بنا بر این عقیده شخصی بنده قبل از اینکه بنده تصدیق این شغل هم بشوم این بود که ایجاد وزارت صنایع و معادن جزو لوازم اولیه است و ساله نفت ما را می خواهیم در ظرف ۷ سال صرف کارهای عمرانی و تولیدی و آبادی

که در وزارت صنایع رفتیم با آقایان مدیران جراید عرض کردم که کار من با همکاری دقیق و مشترک با سازمان برنامه خواهد بود و جز اینهم نباید باشد همینطور هم خواهد شد

نایب رئیس - یک توضیحی آقای مغیر دارند و بعد پیشنهاد آقای نقابت راجع بکفایت مذاکرات قرائت میشود آقای خرازی فرماید

داراب - بنده طبق ماده ۸۷ توضیح دارم

نایب رئیس - در صحبت شما که تهریفی شده است اقا راجع بکلمه تنبلی نظری دارید و صحبت میفرمایید بکنید و بعد پس بگریید

داراب - اجازه فرمایید بنده خودم عرض می کنم

خرازی (مخبر کمیسیون اقتصاد) بنده آنچه که عرض میکنم تمام آقایان با این لایحه موافقت دارند و زیاد هم محتاج توضیح نیست ولی همینقدر خواستم خدمت آقایان عرض کنم که امروز دنیا دنیای اقتصاد است و جنگ بین المللی اول و دوم را که آقایان مطالعه فرمایند می بینند که اساس و مبنایش روی بازارهای اقتصادی بوده است که بعضی از ممالک داشته اند فرض فرمایند که آلمان آمده اروپا را گرفته ژاپن آمده چین را گرفته برای استفاده از این بازار ها جنگ را شروع کرده اند که آنها بازارهایشان را قبضه کنند در کشور ما متأسفانه با اقتصاد که عبارت از کشاورزی، صنعت و بازرگانی باشد هیچ وجه اهمیت نمی دهند بدلیل این که از ۱۲۰۰ میلیون تومان بودجه کل کشور وزارت اقتصاد ملی ۵۰ میلیون تومان بودجه دارد خوب بعرض توجه فرمایند یعنی یک سیصد و هفتاد بودجه مملکت در صورتیکه همان میدانیم اینکه می گفته میشود اقتصاد اقتصادر اقتصاد موضوع عامل اصلی است یکی موضوع تولید است و یکی موضوع توزیع است بالا بردن سطح تولیدات کشاورزی، صنعتی، معادن اینها توزیع هم لازم دارد امریکایا یک مثالی میزنند میگویند هر که کاشت یک برابره که بافت دو برابره که فروخت ۳ برابر منفعت میبرد در قدیم هم در زمان اعلیحضرت فقید این وزارتخانه یعنی در سال ۱۳۱۰ آمدند وزارت اقتصاد ملی را با اداره کل تجارت و اداره کل فلاح و اداره کل صنایع تقسیم کردند، بعد در این خلال و در این ایام طوری شد که اغلب روی نظریات و وزراء یادداشتها اینها را میآمدند با هم جمع میکردند اینجا جناب آقای صدرزاده و جناب آقای وزیر صنایع و معادن فرمودند که ما یک سرمایه ای داریم یعنی ۹۰۰ میلیون دلار در آمد هر ساله نفت ما را می خواهیم در ظرف ۷ سال صرف کارهای عمرانی و تولیدی و آبادی

بکنیم چند صنعت است که اگر ما یک وزارت صنایع مجهزی داشته باشیم حتماً در ظرف ۵ سال اینها کامل شود و ما احتیاج نداشته باشیم باینکه از خارج وارد بکنیم یکی موضوع قند و شکر است، یکی موضوع صنایع پارچه های نخی است، یکی چای است، یکی هم موضوع سیمان است ۱۰ اگر دستگاههائی نباشد و یک وزارتخانه ای نباشد که این موضوعات را مطالعه بکنند و تهیه مطلوب گرفته نمیشود بعضی میگویند که چرا چند سال است هی کارخانجات قند ما زیاد میشود ولی معمولش زیادتر نمی شود؟ برای این است که هر کجا کارخانه قند کار گذاشته اند تا شمع را در کلبه دتر اطرافش از نظر حمل و نقل و کربوهیدرات کاری صرف نمیکند ولی اگر قبلاً مطالعه کنند و در مرکز هر استانی یک کارخانه شیر کشی بگذارند و این چندین ها را شیردانش را بگیرند و با نانکر بیآورند به مرکز کارخانه ها، کارخانه ها که حدا کثیرش ۳ ماد کار میکنند حدا کثیر ۹ ماه و ده ماه کار خواهند کرد که نه احتیاج به پرسنل جدید خواهیم داشت که اینقدر خرج پرسنل بدهیم نه کارخانه جدید وارد میکنیم. بنابر این بنده عرض را خلاصه میکنم و تمام نکاتی که آقایان در نظر دارند در کمیسیون اقتصاد مجلس مورد توجه قرار گرفته و گنجانده شده بودجه را اضافه نکنند دولت برنامه اقتصادی را در ظرف ۶ ماه بیاورد به مجلس یعنی این دو وزارتخانه تشکیلات و برنامه شان را در ظرف ۶ ماه بیاورند به مجلس و کلیه نظریاتی که آقایان داشته اند در کمیسیون اقتصاد ضمن تبصرا پیش بینی شده و پیشنهاد شده و چون شور و دوم است تمنی دارم آقایان زودتر باین لایحه رای بدهند

نایب رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد کفایت مذاکرات مینامیم ضیاءالدین نقابت

نایب رئیس - آقای نقابت پیشنهاد اینست که مادر مقابل یک قضاة انجام شده و تشکیل یک وزارتخانه ای واقع شده ایم و اساس موضوع هم عبارت است از تقسیم کار یک دستگاهی که متضمن دو وزارتخانه بوده است و حالا تقسیم شده بدو قسمت و البته وقتی یک وزیر توانائی مثل آقای فروهر در رأس آن باشد قطعاً زودتر و بیشتر بآن کار ها خواهد رسید و البته وزارت دارائی هم اگر یک روزی تقسیم شود بدو سه وزارتخانه بعقیده بنده بیشتر بکار میرسد اگر یک وزارت کم رکات داشتیم خیلی بهتر بکارها رسیدگی میشد و همینطور در سایر قسمتها و این همه کدام از اقتصاد زده می شود یکی از عوامل اصلی اقتصاد تقسیم کار است یعنی

تقسیم کار باعث میشود که میزان تولید و میزان سرعت کارها انجام پذیر باشد.

منا بر این هر قدر ما بحث کنیم در اطراف مخالفت نیست بلکه ظاهراً عنوان تذکر را دارد و بیار دردها و تقاضای درمان دردهاست و این مسائل هم پیش هیأت محترم دولت و آقایان نمایندگان و اشخاصی که وارد در این امر گردیده اند و پنهان نیست و مقتضی است که زودتر باین کار خاتمه بدهند و سایر لواجهی که آمده است بر سیم بنده باین جهت خواستم خواهش کنم از آقایان که اگر مسائل اساسی و مهمی نباشد اصراری نوزند و این کار زودتر انجام شود (صحیح است) در این موقع هم یک مطلب را میخواهم تذکر بکنم آقای وزیر بدم و آن اینست که در نتیجه دو سال تعطیل نفت مقدار زیادی کارگر در حدود سی هزار نفر کارگر بیکار در آبادان متجمع بودند و اینها ملت ایران با دادن ماهی بیست و پنج میلیون تومان آنها نگهداری میکرد یعنی کار نمیکردند و حقوق میگرفتند. حال آنکه صنعت نفت شروع شده است و کارها بجزایر افتاد است مقدار زیادی از این ها شروع بکار کردند و مقدار هم بیکار مانده اند که بالاخر دولت و شرکت نفت مجبور است باینها حقوق بدهد و از قوانین بیمه های اجتماعی و کارهای دیگر استفاده میکنند و بسیاری از اینها مریض و ناتوان و معلول و بدبخت و بیچاره هستند غالباً به آقایان متوسل میشوند و عرضه مینوسند و تلگراف میکنند به همه آقایان این بنگاههای مسلولین دیگر جا ندارند و دیگر وسیله پذیرائی نیست و بیشتر آنها را هم اطباء تشخیص داده اند این مسلولین شدن در نتیجه کمی و نامین و نداشتن غذای کافی است و استقامت میکنند آقای وزیر توجه کنند که در قسمت دیگر صنایع کشور از این بیکارها استفاده کنند و بیشتر موجبات تشویق آنها فراهم شود.

نایب رئیس - آقای ارباب مخالفند؟

(ارباب) بله بفرمائید (ارباب) ارباب هم بندر پهلو و هم بندر عباس را فراموش نکن (ارباب) بقیه بنده یک نکاتی لازم بود تذکر داده شود تذکر داده نشد این بود که با اجازه آقایان بنده بقدر چند دقیقه که آئین نامه بمن وقت داده است عرض آقایان مبرسانم از طرف آقایان اولاً اهمیت معادن و صنایع ایران را تازه ما داریم بی میریم (صحیح است) ولی همانطوریکه اشاره شد ۳ دستگاه باستی همکاری داشته باشند و تمام با هم جلو بروند یکی کشاورزی یکی صنایع و معادن و یکی هم بازرگانی که هر یک از این دستگاهها اگر ضعیف شود کار دستگاههای دیگر بخوبی جریان پیدا نخواهد کرد در دستگاه بازرگانی که بقدری تشکیلات وضع شده است و وظائف هم دارد تقسیم میشود و عنقریب

علی میباید و حوض نایب رئیس - آقای ارباب دراصل موضوع صحبت نفرمائید

ارباب - چون مخالف صحفیات مذاکرات هستم دلایلم را عرض میکنم دستگاه کشاورزی هم که مجال نیست حالا عرض کنم ولی دستگاه وزارت صنایع و معادن هم البته شخص شایسته ای تعیین شده و در رأس او قرار گرفته است ولی متأسفانه این دستگاه کلاس تهیه شده هر روز یک وزیر میآورند تا بیاید وارد کارش بشود میرود وارد کار دیگری میشود این دستگاه باید یک دستگاه ثابتی باشد و بمعنای حقیقی کار توجه کنند برای تهیه وسایل معادن چند چیز لازم داریم یکی امنیت قضائی تا تشویق بشوند سرمایه های خارجی را انتقال بدهند آقایان با این سرمایه ها مانعیت و تروتهای زیر زمین را استخراج کنیم سرمایه زیاد میخواهد بایستی با اطمینان و اعتماد با وجود بهداشت عمومی سرمایه ها منتقل شود بعد از اینکه سرمایه ها سرمایه ها منتقل شد البته دستگاه لا یتیری میخواهد که آنها بایشتهاد مردم را انجام بدهد بنده موافقم که سرمایه خارجی مطابق مقررات باین مملکت بیاید و به چوخت مخالف نبوده ام عرض کنم یکی از عوامل دیگر پیشرفت این کار راه است شما اگر بیاید معادن دنیا را اینجا استخراج کنید تازه انداخته باشید.

نایب رئیس - آقای ارباب دراصل موضوع نمیکند امر محبت کنید

ارباب - بنده مخالف کفایت مذاکرات هستم و میخواستم عرض کنم که این موضوع ها باید تذکر داده شود دو دقیقه بنده عرضم را تمام میکنم راه میخواهم تا آنچه از این معادن استخراج میشود راه حمل بخارج داشته باشد بنده این مسافرتی که بخارج رفته ام بچند دستگاه اقتصادی تماس گرفتم سؤال میکردند که معادن شما باره اسفالت چقدر فاصله دارد؟ بنده میگفتم انشاء الله درست میشود

یکی دیگر بندر اقتصادی میخواهم شما بندر هم ندارید یکی از بندری که می تواند صادرات معادن را خارج کند و در اطرافش کوههای بزرگ معادن هم وجود دارد بندر عباس است (صحیح است) ما دو سال است اعتراض داریم گوش نمیدهند (فنا آبدی - سلام ببنده عباس) چون مجال نمیدهند که همه عرضم را عرض بکنم مختصر میکنم یکی دیگر چند هزار نفر در بندر هستند که با پارچه بافی دستی ارتزاق میکنند مردوز دارند کار میکنند زحمت میکنند من از جناب آقای صراف زاده اجازه خواستم که این مطالب را اینجا تذکر بدهم و از طرف جناب آقای صراف زاده عرض میکنم این مردم زود مردند که بقول آقای صراف زاده اینقدر مقصدند که کشتایشان را زیر بغل میکنند

و پای برهنه راه میروند که کفشایشان کهنه نشود یک همچو مردمی هستند فکر این مردم را بکنید اینها بیکار میشوند باید چه بکنند سیاست کلی صنعت و معادن را در نظر بگیرد اسباب و لوازم تهیه کنید احتیاجات مردم را در نظر بگیرید یک کار اساسی انشاء الله امیدوارم بدست جناب آقای فروهر انجام بشود و یک دستگاه اساسی تشکیل شود تا کشور بتواند از آن استفاده بکند (انشاء - الله) بیشتر عرضی نمیکند کارخانه کسرو بندر عباس هم قایق ندارد برای ماهی گیری

۳- اعلام تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - چون عده کسانی است تصویب صورت جلسه قبل اعلام میشود.

۴- بقیه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون اقتصاد راجع به تفکیک وزارت اقتصاد ملی به دو وزارتخانه و ارجاع به مجلس سنا

نایب رئیس - حال آنکه میگیریم به کفایت مذاکرات در ماده واحد آقایانی که موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد آقایان توجه بفرمائید که در شوردوم پیشنهاد میشود فقط آقای دکتر شاهکار چون قبلاً پیشنهاد داده بودند در کمیسیون مورد توجه واقع شده حق دارد در این باب دوم مرتبه پیشنهاد بدهند پیشنهاد ایشان قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی چون پیشنهاد اینجناب در مورد تفکیک وزارت تجارت و صنایع در کمیسیون مورد توجه واقع نگردید و حتی این جانب را برای توضیحات نیز نتوانستم و شخصاً هم از تاریخ کمیسیون اطلاع نداشتیم این است که پیش نهاد را تکرار و تقاضای طرح در جلسه را دارم

تبصره ۱ - دولت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه بانک صنایع و معادن دائر و وامهای طویل المده بصاحبان صنایع کوچک بپردازد و هر مین و وامها از صدی چهار تا پنج خواهد کرد

۲ - سرمایه لازم برای تأمین این بانک جزو اعتبارات برنامه هفت ساله منظور خواهد گردید - دولت نمیتواند برای این بانک کارمند جدید استخدام نماید

نایب رئیس - پیشنهادشور اولشان باید خوانده شود و حالا قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

پیشنهادی کنم تبصره زیر بماده تفکیک وزارت تجارت و صنایع اضافه شود دولت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه بانک صنایع و معادن دائر و وامهای طویل المده بصاحبان صنایع کوچک بپردازد و هر مین و وامها از صدی چهار تا پنج خواهد کرد

و پای برهنه راه میروند که کفشایشان کهنه نشود یک همچو مردمی هستند فکر این مردم را بکنید اینها بیکار میشوند باید چه بکنند سیاست کلی صنعت و معادن را در نظر بگیرد اسباب و لوازم تهیه کنید احتیاجات مردم را در نظر بگیرید یک کار اساسی انشاء الله امیدوارم بدست جناب آقای فروهر انجام بشود و یک دستگاه اساسی تشکیل شود تا کشور بتواند از آن استفاده بکند (انشاء - الله) بیشتر عرضی نمیکند کارخانه کسرو بندر عباس هم قایق ندارد برای ماهی گیری

۳- اعلام تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - چون عده کسانی است تصویب صورت جلسه قبل اعلام میشود.

۴- بقیه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون اقتصاد راجع به تفکیک وزارت اقتصاد ملی به دو وزارتخانه و ارجاع به مجلس سنا

نایب رئیس - حال آنکه میگیریم به کفایت مذاکرات در ماده واحد آقایانی که موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد آقایان توجه بفرمائید که در شوردوم پیشنهاد میشود فقط آقای دکتر شاهکار چون قبلاً پیشنهاد داده بودند در کمیسیون مورد توجه واقع شده حق دارد در این باب دوم مرتبه پیشنهاد بدهند پیشنهاد ایشان قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی چون پیشنهاد اینجناب در مورد تفکیک وزارت تجارت و صنایع در کمیسیون مورد توجه واقع نگردید و حتی این جانب را برای توضیحات نیز نتوانستم و شخصاً هم از تاریخ کمیسیون اطلاع نداشتیم این است که پیش نهاد را تکرار و تقاضای طرح در جلسه را دارم

تبصره ۱ - دولت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه بانک صنایع و معادن دائر و وامهای طویل المده بصاحبان صنایع کوچک بپردازد و هر مین و وامها از صدی چهار تا پنج خواهد کرد

۲ - سرمایه لازم برای تأمین این بانک جزو اعتبارات برنامه هفت ساله منظور خواهد گردید - دولت نمیتواند برای این بانک کارمند جدید استخدام نماید

نایب رئیس - پیشنهادشور اولشان باید خوانده شود و حالا قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

پیشنهادی کنم تبصره زیر بماده تفکیک وزارت تجارت و صنایع اضافه شود دولت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه بانک صنایع و معادن دائر و وامهای طویل المده بصاحبان صنایع کوچک بپردازد و هر مین و وامها از صدی چهار تا پنج خواهد کرد

بخواهیم صنایع کوچک را تشویق کنیم واقعاً معلوم نیست چه وسیله میشود باینها کمک کرد - از اینجهت بنده پیشنهاد کردم سرمایه لازم برای تأسیس این بانک جزء اعتبارات برنامه دوم هفت ساله منظور خواهد گردید دولت نمیتواند برای این بانک کارمند جدید استخدام نماید

نایب رئیس - آقای دکتر شاهکار همان پیشنهاد اول را توضیح بفرمائید

دکتر شاهکار - فرقی نمیکند هر دو یکی است

نایب رئیس - بفرمائید

عمید نوری - جناب آقای رئیس بنده اخطار نظامنامه ای دارم ایشان می بایستی پیشنهادشان را در کمیسیون مطرح میکردند ایشان در کمیسیون تشریف نیاوردند نمیشود اینجا مطرح کرد

نایب رئیس - نوشته اند در کمیسیون دعوت نشده اند مطابق آئین نامه باید ایشان را دعوت می کردند که توضیح بدهند

عمید نوری - اگر دعوت نشده اند حق با ایشان است

دکتر شاهکار - عرض کنم من پیشنهاد بنظر آقایان محترم رسید و بنده خیلی خوشوقت اگر جنبه مبالغه تاقی نفرمائید در رأس وزارت صنایع و معادن شخصی قرار گرفته است که علاقه مند است بکار و وارد است (صحیح است) و امیدوارم قدمهای مفیدی بردارند جناب آقای فروهر میدانید که این راه مانع با دیگر تگوتیم که در فضا و زمان اشتباه کرده ایم جناب آقای فروهر هر چه دولت زحمت بکشد و هر چه دستگاه دولتی علاقه مند باشد پیشرفت امور مردم اگر خود مردم را دخالت ندهد و خود مردم را کمک نگیرند ممکن نیست که توضیحات نیز نتوانستم و شخصاً هم از تاریخ کمیسیون اطلاع نداشتیم این است که پیش نهاد را تکرار و تقاضای طرح در جلسه را دارم

تبصره ۱ - دولت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه بانک صنایع و معادن دائر و وامهای طویل المده بصاحبان صنایع کوچک بپردازد و هر مین و وامها از صدی چهار تا پنج خواهد کرد

۲ - سرمایه لازم برای تأمین این بانک جزو اعتبارات برنامه هفت ساله منظور خواهد گردید - دولت نمیتواند برای این بانک کارمند جدید استخدام نماید

نایب رئیس - پیشنهادشور اولشان باید خوانده شود و حالا قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

پیشنهادی کنم تبصره زیر بماده تفکیک وزارت تجارت و صنایع اضافه شود دولت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه بانک صنایع و معادن دائر و وامهای طویل المده بصاحبان صنایع کوچک بپردازد و هر مین و وامها از صدی چهار تا پنج خواهد کرد

وضع خودشان را اصلاح کنند میبخواهیم مستخدم استخدام کنیم درست در نمائید این یک قدم لازمی است من تقاضا میکنم که همکاران محترم توجه بفرمائید و باین پیشنهاد رأی بدهند و امیدوارم از اینجهت خدمت بزرگی بمملکت بکنند

نایب رئیس - آقای دکتر پیر نیا مخالفند؟ (دکتر پیر نیا - بله) بفرمائید

دکتر شاهکار - چطور آقای دکتر پیر نیا پیر نیا محالست مخالفت خورده اند؟

دکتر پیر نیا - البته اصول بیانات جناب آقای دکتر شاهکار همکار محترم کاملاً صحیح و درست است و بنده اتفاقاً در ابتدای بیاناتم بعنوان مخالفت میخواستم در تأیید بیانات ایشان یک عرضی خدمت و نایب آقای وزیر صنایع و معادن کرده باشم که تمام این قانون ها و مقررات و اندازات و تشکیلات یک طرف بزرگترین مانع در مقابل توسعه صنعتی مملکت و بزرگترین مانع در مقابل امر تولید گران نبودن سرمایه و بالا بودن نرخ بهره است و جناب آقای وزیر بازرگانی هم باین موضوع توجه دارند و این را خدمت آقای دکتر مقبل دبیر کل شورای اقتصاد هم عرض کردم که یک قدم اساسی و مهمی که اثرش هم فوری باشد برای بهبود وضع زندگی و بخصوص برای مبارزه با گران و گرانی ارزاق و تمام کالا ها همین باین آوردن نرخ ربح پول و وارد کردن سرمایه است و بالا بسود صدی بیست و چهار و بیشتر فعالیت اقتصادی و فعالیت صنعتی در این مملکت فیر ممکن است و تا دولت در این باب یک فکر عاجلی نکند هیچ قدم مؤثری برداشته نخواهد شد و خوشبختانه این موضوع از روز اول مجلس هجدهم مورد توجه مجلس بود و چند ماده قانونی در این باب گذشته و بنده تقاضا دارم که شورای اقتصاد بخصوص این موضوع گران بودن ربح پول و گران بودن سرمایه را در رأس کلی مطالعاتشان قرار بدهند ولی علت مخالفت بنده با پیشنهاد جناب آقای دکتر شاهکار این است که این منظور ایشان تأمین شده یعنی در قانون برنامه هفت ساله دوم که بتصویب رسیده صد میلیون تومان برای بانک اعتبارات صنعتی گذاشته شده و این بانک اعتبارات صنعتی در حال تشکیل است و الان اساس نامه اش تحت مطالعه است علاوه بر این بنده دیدم که از طرف دولت یک قانونی بمجلس شورای ملی پیشنهاد شده دائر بر مشارکت ایران در شرکت سرمایه بین المللی در شرکت مالی بین المللی که این شرکتی است که کمک میکند برای وارد شدن سرمایه های خارجی در ممالکی که مشغول توسعه اقتصادی هستند و منجمله ایران و این البته خیلی کمک خواهد کرد و این تصمیم دولت بسیار کمک خواهد کرد باین آستان ربح پول و بهره پول باین آمدن

وزارتان شدن سرمایه بنا بر این با اصول نظریات ایشان بنده موافقم منتھی چون این موضوع در قانون برنامه هفت ساله دوم تصویب شده است تصور میکنم که احتیاجی نباشد که در اینجا دوباره چیزی اضافه کنیم

نایب رئیس - آقای وزیر نظری دارید؟ روزی صنایع و معادن عرض مختصری داشتیم بفرمائید

وزیر صنایع و معادن (فروهر) - پیشنهاد جناب آقای دکتر شاهکار از هر جهت خوب و مفید بود و از نظرند کرهم بسیار بسیار بجاست ولی بنده میبینم اگر اجاباً این پیشنهاد تصویب بشود یک کار مضاعفی شده است چون همانطور که جناب آقای دکتر پیر نیا توضیح دادند در لایحه برنامه هفت ساله دوم صد میلیون تومان برای اینکار پیش بینی شده است نفهمیدم میفرمائید و تا بانک تأسیس بشود که دو بانک باشد که سرمایه نداریم و اگر یکی باشد که در یک قانونی پیش بینی شده و آنوقت تصویب یک قانون دیگری بنده نمیدانم چه صورتی پیدا میکند ولی البته تذکراتی که فرمودند راجع باینکه باید ابتکارات شخصی را در کار دخالت داد و باید صنایع کوچک را تشویق کرد بنده نمیخواستم این را در اینجا بیا عرض کنم این یکی از برنامه های اولیه وزارت صنایع است که اخیراً تهیه شده و آقای نخست وزیر تقدیم شده برای شورای عالی اقتصاد و اینجهت بنده تکرار و تأکید میکنم که دولت و وزارت صنایع نظرشان اینست که ابتکارات شخصی را کاملاً تقویت کنیم و باید ابتکارات شخصی تقویت بشود اگر بنا بشود تمام کارها را دولت بکند تصدیق میفرمائید که صورت خوبی پیدا نمیکند و ابتکارات شخصی را باید تشویق کرد باید تأیید کرد قضیه ربح را هم فرمودند محققاً باید مورد مطالعه وارد و بنده تذکری که اینجا فرمودند در شورای عالی اقتصاد هم مطرح خواهم کرد با دبیر کل هم صحبت میکنم ولی این پیشنهاد یک پیشنهاد مضاعف است یعنی تصدیق حاصل است بانک صنعتی را برای اعتبارات صنعتی مجلس شورای ملی با سرمایه صد میلیون تومان تصویب کرده است و تصویب دومش را بنده لازم نمیدانم

صدرزاده - موافق صحبت نکنند؟ بنده موافقم

نایب رئیس - آقای دکتر شاهکار یس گرفتید؟

دکتر شاهکار - اجازه بفرمائید حالا آقای صدرزاده توضیحشان را بدهند

نایب رئیس - بفرمائید آقای صدرزاده

صدرزاده - این پیشنهادیکه جناب آقای دکتر شاهکار دادند بکسی از جزء دستور بود پیشنهادی از عمدهای صنایع مخصوصاً صنایع کوچک و ملی زیرا اینها احتیاج بمساعدت زیاد دارند و بنده

تصور میکنم تا توضیحی که عرضشان برسانم شاید از این پیشنهاد بینناز بشوند برای اینکه در این صورتیکه سازمان برنامه داده و در کمیسیون برنامه هم مورد مطالعه و وقت واقع شده در آنجا ۹۳۷ میلیون برای اعتبارات صنعتی ملحوظ شد و از همین محل است که این وامها بصاحبان صنایع دستی داده خواهد شد و حتی میزان بهره هم بحث شده که بجدا قائل میزان ممکن باشد و ما راجع باینکه بطوریکه خود جناب آقای وزیر صنایع هم توضیح دادند سازمان برنامه در نظر دارد و حتی مقدمات کار را فراهم ساخته است که بانکی بنام اعتبارات صنعتی در سازمان برنامه افتتاح کند که از این محل اعتبارات بانظرو وزارت صنایع پرداخته شود و چون اساس مطلب این بوده است که هوأند نفت در یک نقطه تمرکز پیدا کند و از اینجا صرف بشود در این امور عمرانی بهتر اینست که این بانک هم در خود برنامه تمرکز پیدا کند که موجبات تفرقه عایدات نفت فراهم نشود اگر باین توضیحات بنده جناب عالی هم موافقت دارید استدعا میکنم پیشنهادتان رایس بگیری

نایب رئیس - آقای دکتر شاهکار **دکتر شاهکار** - اگر آقای وزیر اقتصاد میفرمائید این قسمت تأمین شده و این توضیحی که دادند دیگر لزومی ندارد بنده پیشنهادم رایس میگیرم

نایب رئیس - پس رأی گرفته میشود باصل ماده یک پیشنهاد تجزیه هم رسیده است از طرف آقای فرامرزی برای تبصره اول بآن تبصره رأی میگیریم بعد بکلیه ماده و تبصره ها

تبصره خوانده میشود (شرح زیر خوانده شد)

تبصره ۵ - تفکیک وزارتخانه های مذکور و ترتیب دادن تشکیلات آن با رعایت قانون بودجه ۳۴ نباید مستلزم استخدام جدید و یا هزینه تازمائی اضافه بر اعتبارات مصوبه فعلی گردد

نایب رئیس - آقایانیکه باین تبصره موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد حال آنکه میگیریم بکلیه ماده واحد با این تبصره و تبصره های دیگر آن سنا ارسال خواهد شد

طرح و تصویب یک فوریت و اصل گزارش کمیسیون فرهنگ راجع با استخدام آقای گدار و ارجاع به مجلس سنا

نایب رئیس - بنا بقاضای جناب آقای وزیر فرهنگ لایحه استخدام آقای گدار جزء دستور بود پیشنهادی از عمدهای صنایع از آقایان رسیده که یک شوری باشد این پیشنهاد قرائت میشود

عمیلی نوری - طرح سه فوریتی جزء دستور بود.

نایب رئیس - آنهم جزء دستور است (شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم گزارش کمیسیون مربوط با اجازه استخدام آقای آندره گدار باقیذ یک فوریت مطرح شود. فراموزی - حشمتی - کاشانیان و عدهای از آقایان نمایندگان.

نایب رئیس - آقای صدرزاده مخالفید **صدرزاده** - خیر.

بعضی از نمایندگان - کسی مخالف نیست.

نایب رئیس - پس رأی میگیریم به پیشنهاد آقایان که یک فوریتی باشد آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اگر قیام کردند) تصویب شد. گزارش کمیسیون فرهنگ و خارجه و بودجه قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون فرهنگ مجلس شورای ملی کمیسیون فرهنگ در جلسه مورخه ۲۰-۷-۳۴ لایحه شماره ۲۷۴۰۹ دولت راجع با استخدام آقای آندره گدار تیره مدیریت کل اداره باستان شناسی رابا حضور آقای وزیر فرهنگ مطرح ویس از مذاکرات لازم با اصلاحاتی بتصویب رسانید و اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مرآت اسفندیاری

گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه لایحه شماره ۲۷۴۰۹ دولت راجع با استخدام آقای آندره گدار برای مدیریت کل اداره باستان شناسی را مطرح نموده با گزارش کمیسیون استخدام موافقت و اینک گزارش آنرا تقدیم میدارد.

بجای مخبر کمیسیون بودجه - محمود جلیلی

نایب رئیس - آقای عبیدی نوری مخالفید؟ بفرمائید

عمیلی نوری - بنده در مخالفتی که در این لایحه اسم نوشته‌ام نظری شخصی آقای گدار ندارم. نظر بنده این است که ما آنچه تا بحال شنیدیم در موضوع باستان شناسی همیشه شنیده‌ایم آقای گدار هر چند سال بچند سال استخدام میشوند و مدت خدمتشان هم تمدید میشود بنده هنوز نتوانسته‌ام این مطلب را بفهمم که آیا بایستی اصولاً از وجود متخصصین خارجی و کسانی که از تخصصشان استفاده میکنیم باید فکری بکنیم بر اینکه ایرانی‌ها هم تقویت شوند؟ جلو بیایند؟ جای او را بگیرند؟ یا خیر. این يك اصل کلی است که متأسفانه وضعی که ما می بینیم کمتر تطبیق با این اصل میکند ملاحظه بفرمائید در تمام کشورهایی که در خاور میانه هستند کشور های خاور میانه که شبیه بخودمان

هستند مثلاً ترکیه بنده در همین مسافرتی که در تابستان آنجا کردم تحقیق کردم پرسیدم حتی در کارهای مشکل مربوط به صنایع سنگین و در کارهایی که مربوط به سدسازی ها بود تحقیق کردم چند نفر از رفقای روزنامه نویس ما بودند پرسیدم که شما چه میکنید؟ ما گفتند که ما کارشناس خارجی را حداکثر برای مدت يك سال استخدام میکنیم و خود اینها متعهد میشوند در قسمت های صنعتی کارمندان ترك و کسانی که وارد هستند اینها را تربیت کنند که ما بتوانیم اینها را بجای آن کارشناسان خارجی بکاریم و بهین جهت وقتی که لیست و صورت را ما دادند ما دیدیم بجای آن کارشناسان خارجی که آورده بودند بعد از یکسال جانشینشان خودتر نگاهداشتند و کارهای خیلی مهم فنی هم انجام میدهند ولی ما اینها (خیلی معذرت میخواهم) از وجود متخصصین خارجی این استفاده را نمیکنیم در سفری که در چند سال پیش بنده درباریس بودم آنجا یکی از ایرانی های خودمان که از وزارت کشور رفته بود، برای مطالعه در امور شهرداری و امور وزارت کشور او بمن میگفت که من در وزارت کشور فسرانسه میروم برای مطالعه و یک پرونده جلوم گذاشته‌اند و بمن گفته‌اند که این وزارتخانه شما مگر چقدر مطالعه لازم دارد؟ گفتم چطور صورت را با نشان داده‌اند که بیش از ۱۵ سال از وزارت کشور ما يك عده‌ای تشریف میرند با رویا، پاریس میروند در وزارت کشور آنجا می نشینند، گردشگران می کنند اسمش هم می شود مطالعه در امور وزارت کشور و هیچکدامشان هم برنگردند بایران که آن مطالعاتی که کرده‌اند در امور وزارت کشور، نتیجه آن مطالعات را به عرض عمل بگذارند بعنوان مطالعات اموراداری وزارت کشور هر سال عده‌ای رفته‌اند بآن شکلی که در آنجا هست، فقط مطالعه يك وسیله ایست برای رفتن با رویا ا کیپا کیپ پشت سرهم برای اینکه حقوقی بگیرند و زنده گی کنند بنده نظرم اینست که ما بایستی کاری کنیم در استفاده از استخدام خارجیه و مطالعه در امور خارجی سعی کنیم از این پولی که خرج میکنیم، از این احترامی که باینها می گذاریم نتیجه قطعی بگیریم و بتوانیم خودمان قائم مقام آنها بشویم در این مورد هم بحث شده و تذکر بنده اینست و انتظار دارم جناب آقای وزیر فرهنگ يك توضیحاتی بفرمایند اینجا ببینیم این آقای گدار در این مدت شاید ده، بیست سال است که می شنویم (چند نفر از نمایندگان - سی سال) در این سی سال که تشریف دارند در رأس باستان شناسی ایران چه کرده‌اند؟ آیا يك ایرانی، يك

اینک این کارمندان بهتر مهیا و آماده بشوند ترتیب بدهند اینکه فرمودید راجع بعهده‌ای از کارمندان بنده کاملاً تصدیق میکنم عده‌ای کارمندان بسیار خوب و شایسته و مطالعه پیدا کردیم در اداره کل باستان شناسی که وجودشان کاملاً ذقیقت است اما هنوز از کمک فنی آقای گدار بی نیاز نیستیم و این است که برای مدت دو سال تقاضا کرده‌ایم که این قرارداد دو باره منتهی بشود (احسنت)

نایب رئیس - آقای دولت آبادی بفرمائید.

دولت آبادی - گرچه با توضیحاتی که جناب آقای وزیر فرهنگ دادند و احتیاج صریح وزارت فرهنگ را بوجود آقای مهندس گدار بیان کردند بنده دیگر احتیاج نمی بینم توضیح عرض کنم ولی نکته‌ای که بنام حق گذاری باید بگویم این است که آقای آندره گدار را قریب سی سال است من شخصاً می شناسم و با او شش، هفت سال در اصفهان همکاری نزدیک داشته‌ام در موقعی که هیچگونه تشکیلات باستان شناسی و موزه نبود این مرد با نهایت صداقت و صمیمیت بافقمان وسایل خودش و خانه‌اش که او هم از خانم های دانشمند است در اصفهان و اطراف اصفهان بیازدید آثار باستانی ثبت نام می پرداختند و با نبودن راه و وسائل پذیرائی، چه بسا بواسطه نداشتن وسیله و نبودن راه او و بنده در اطراف و دهات اصفهان در گل ولای مانده‌یم و کار کردیم و صورت برداشتیم این گونه خدمات را نباید فراموش کرد در فرمایشات آقای عبیدی نوری همکار محترم هیچگونه مخالفتی با استخدام ایشان نبود بلکه ایشان يك مطالب اصولی را از نظر مملکت فرمودند

وزیر فرهنگ (دکتر مهران) - این موضوع را که تذکر فرمودند که از متخصصین باید استفاده کرد برای تربیت کارمندان ایرانی کاملاً صحیح است و اتفاقاً آقای گدار یکی از خدماتی که در این مدت کرده‌اند این است که يك اشخاصی را در این دستگاه تربیت کرده‌اند که واقعاً از هر حیث شایسته هستند هم اطلاعات فنی دارند هم توانسته‌اند موزه را به بهترین وجه نگاهداری کنند ولی ما يك برنامه‌ای برای حفظ آثار باستانی و يك کارهایی که متمم کارهای گذشته است داریم که از لحاظ فنی احتیاج بوجود آقای گدار برای دو سال دیگر داریم و همان طوریکه ملاحظه میفرمائید قرارداد های سابق برای مدت ۵ سال بود و حالا برای مدت دو سال است (یکی از نمایندگان - تعلیم هم خواهد داد) تعلیم هم خواهد داد همانطور که ملاحظه میفرمائید در آن تبصره‌ای گنجانیده شده است که باید يك کنفرانسها و يك مجالس درس علمی برای

که کاملاً صحیح است اما يك توضیحی که جناب آقای وزیر فرهنگ لازم ندانستند با فراموش کردند من عرض میکنم و آن این است که ما دارای تشکیلاتی هستیم برای باستان شناسی حتی لیسانسهای های باستان شناسی داریم یعنی آن قسمت علمی و عملی بعدی مورد توجه قرار گرفته است که الان مدت بیست سال است که تشکیلاتی هست و لیسانسهای از دانشکده بیرون می‌آیند و متخصصین امور باستان شناسی هستند اینها زحمات بسیار زیادی کرده‌اند که حقاً قابل تمجید و شایان تقدیر و افتخار است و آنچه امروزه داریم بنام کتاب خانه و موزه و مطالعات علمی کدر نقاط مختلف مملکت بعمل آمده است تمام نتیجه مساعی همین عده‌است ولی بی‌ریزی اولیه و شالوده‌اش را بایستی از مساعی گذرانست (صحیح است) از این جهت بنده عرضی دیگر ندارم و از این حسن استقبالی که همکاران عزیز بنده از این مرد فرانسوی که متجاوز از ۳۰ سال در این مملکت با کمال صداقت و کار کرده است متشکریم و امیدوارم موجب تقدیر او و سایر خدمتگزاران باشد.

نایب رئیس - کفایت مذاکرات پیشنهاد شد است (چند نفر از نمایندگان - مخالفی نیست) تاده کافی بشود آقای صدرزاده صحبت می کنند، بفرمائید آقای صدرزاده

صدرزاده - عرض کنم که این لایحه در کمیسیون فرهنگ مطرح شد و در این باب مذاکره شده اصولاً با استخدام خارجی که نیازی با نداشته باشیم بکلی مخالفیم ولی در موارد نیاز باید از دانشمندان استفاده کرد در همین حال يك نکته دیگر ملاحظه نظر ما بوده است و آن این است که ما از استخدام خارجی يك استفاده دیگری باید ببریم و آن موضوع تربیت جانشین

است اتفاقاً مسیو گدار دارای هر دو کیفیت بوده یعنی هم انصافاً اطلاعات کاملی دارد و باین خدمتی هم که در ایران بعهده گرفته است ابراز علاقه کرده و افرادی تربیت کرده برای جانشینی خودش و حتی بنده میدانم در فرانسو یک نفر بنام آقای سامی تربیت شده است در باستان شناسی که الان دارای تألیفات بسیار مهمی است که مورد توجه خارجیه است بنابراین در موقعی که در کمیسیون فرهنگ لایحه مطرح شد قید شده که آقای گدار هر ماه ۲ کنفرانس علمی بدهد برای اینکه اشخاصی که عضویت دارند در باستان شناسی از معلومات او استفاده بکنند بنجوری که بعد از دو سال دیگر انشاء الله بهیچوجه احتیاج به متخصص خارجی نداشته باشیم و البته آقایان تصدیق میفرمایند که این سرزمینی که مادر آن زنده گی میکنیم يك تمدن چندین هزار ساله قدیمی دارد که آنتاری که در سینه‌خاک مانده است اسباب افتخار است و ما باید سعی بکنیم که آن آثار را استخراج و در معرض مشاهده دنیا قرار بدهیم.

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد کفایت مذاکرات.

بزرگ ابراهیمی - بنده مخالفم

نایب رئیس - آقای بزرگ ابراهیمی مخالفید؟

بزرگ ابراهیمی - بله

نایب رئیس - بفرمائید

بعضی از نمایندگان - پس بگیرد آقای بزرگ ابراهیمی

بزرگ ابراهیمی - اجازه بفرمائید بنده دو کلمه حرفم را بزمن من میخواهم از وزیر فرهنگ يك سؤالی بکنم خصوصی بگویم قربان لایحه برای گدار که می‌آوردید

چرا برای آذربایجان و دانشگاهش استاد نمی آورید؟

بعضی از نمایندگان - چرا ارتباطی دارد؟

بزرگ ابراهیمی - ارتباط دارد برای اینکه آنجا دانشکاه دارد.

وزیر فرهنگ - برای آذربایجان هم در نظر گرفته‌ایم.

بزرگ ابراهیمی - حتماً؟ من اتفاقاً سند کردم پس گرفتیم

نایب رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. رأی می - گیریم بگزارش کمیسیون فرهنگ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اگر قیام کردند) تصویب شد. مجلس سنا فرستاده می شود.

۶- تعیین دستور و موقع جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - جناب آقای وزیر کشور ۳ فقره تقاضا فرمودند که جزء دستور گذاشته بشود یکی اصلاح ماده ۹ قانون ثبت احوال یکی لایحه آمار و سرشماری یکی هم طرحی است که در مجلس سنا تصویب شده است راجع بمنع ساختمان در بارک شهر بنابراین در دستور گذاشته می شود ۳ موضوع دیگر هم شور دوش در کمیسیونها تصویب شده‌است یکی لایحه موافقت نامه با دولت هلند، یکی با دولت سوئد یکی با دولت نروژ که شور اولش تصویب شده برای شور دوم در دستور گذاشته خواهد شد جلسه ختم می شود جلسه آینده روز ۵ شنبه ساعت ۹ صبح (مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - اردلان

سؤالات نمایندگان

ریاست محترم مجلس شورای ملی خواهشمند است مقرر فرمائید در موقع مقرر وزارت دارائی جواب سؤال ذیل را بدهند.

باینکه سالها است موضوع خرید مازاد برنج شمال جنبه سیاسی پیدا کرده و هر وقت کشورهای خریدار بخواهند از عین شمال را در مضیقه بگذارند از خرید آن خودداری کرده و یا در تعیین قیمت رعایت منافع کشاورزان ایرانی را نمی نمایند چطور شده است که تاکنون دولت برای جلوگیری از این امر چاره نیندیشیده و مصرف داخلی برای آن پیدا نکرده است در صورتی که آرد برنج میتواند با نسبت ۵ یا ده درصد بخوبی مخلوط با آرد گندم و جو شده و بمصرف نان در تمام کشور برسد و چون قیمت برنج صادراتی نزدیک قیمت گندم شده است دولت و مردم هم باین عمل هیچگونه ضرری ندیده و بدین ترتیب نان سفید و ماسکولی مورد مصرف عمومی قرار خواهد گرفت و با اقدام باین امر مسئله فروش برنج شمال حل شده و هم کمبود غله در کشور از بین میرود و یقیناً با پیدا شدن بازار داخلی برای مازاد برنج شمال مشتریان که کشور ما را بی نیاز از فروش بآنها دیدند در صورت احتیاج باقیمت و شرایط بهتر حاضر بخیرید خواهند کردید.

دکتر شمس الدین جزایری

ریاست محترم مجلس شورای ملی خواهشمند است مقرر فرمائید وزارت کشور جواب سؤال زیر را بدهد:

آیا تا آنجا که قیمت برق تهران که شب گذشته در جریان منتشر شده بود صحیح است یا خیر؟ و در صورت صحت باینکه ظاهراً برنامه دولت اقدام بتنزل هزینه زندگی و بالاخص برای مردم متوسط و پائین است چطور وزارت کشور با تعرفه جدید قیمت برق که کاملاً بضرر مصرف کننده متوسط و پائین است موافقت نموده اند؟ چه با تعرفه جدید اشخاصیکه دارای زندگی متوسط و کوچک بوده و مصرف برقشان کم بوده

است باید در آتیه قیمت برق مصرفی خود را دو برابر بپردازند در صورتیکه اشخاص ثروتمند که دارای خانهها و مستعلات بزرگ بوده و مصرف برقشان زیاد بوده است قیمت برق مصرفی آنها تنزل کرده است؟

دکتر جزایری

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی خواهشمندم بجناب آقای وزیر کشور ابلاغ شود برای جواب پرسش زیر در مجلس شورای ملی حاضر شوند علت توقیف روزنامه بختیار باسوابق خدمتی که در راه مملکت فداکاری داشته چیست.

باتقدیم احترامات سلطانی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی متمنی است بآقای وزیر بازرگانی اطلاع فرمایند برای پاسخ بسؤال زیر در مجلس حضور یابند

سؤال- در طی سال گذشته حدود صد در صد بکرایه حمل کالا وسیله کشتی از بندر ایران اضافه شده است و بدین ترتیب تقریباً در حدود هفت میلیون لیره وجه اضافی در طی سال گذشته بکمیانیهای کشتی رانی پرداخت گردیده است و بالتبقی کالای وارده بقیمت گران تر وارد شده و هزینه زندگی بالا میرود و کالاهای صادراتی نیز قدرت رقابت با کالاهای متشابه را که از سایر کشورها صادر میشوند بعلت گرانتر تمام شدن از دست می دهند بآنکه بارها این نکته از طرف بازرگانان و اطباق بازرگانی تهران با اولیاء وزارت بازرگانی تذکر داده شده است - متأسفانه هیچگونه نتیجه ای مشهود نیست و بطوریکه امروز از طرف کمیانیهای کشتی رانی اخطار شده قطعاً از اول فوریه بازم مقدار زیادی بر کرایه کشتی علاوه میگردد و معلوم نیست این قوش صعودی چه موقع متوقف خواهد شد.

اینک خواهشمند است آقای وزیر بازرگانی توضیح فرمایند برای جلوگیری از این آجغاف و تعدی بازرگانیهای طماع کشتی رانی چه اقداماتی از طرف وزارتخانه مزبور انجام گرفته و نتیجه آن چه بوده است؟

محمود رضائی

ریاست محترم مجلس شورای ملی متمنی است مقرر فرمائید جناب آقای وزیر دارائی در مجلس حاضر شده بسؤال ذیل

پاسخ دهند.

بطوریکه اخیراً اطلاعاتی باین بنده رسیده است باینکه اداره کل پنبه از شرکت جین خراسان در سال ۱۳۲۲ داشت که وزارت کشاورزی رسیدگی باین حساب را بدو آقایان فروزان و نوبان ارجاع نمود آقایان داورها شرکت جین را پس از رسیدگی بپرداخت یک میلیون و شصت هزار تومان محکوم نمودند که تا آخر اسفند ۱۳۲۲ بدولت بپردازد کمتر میلسپومستشار کل دارائی برای داورها باین جهت که مبلغی را که داورها رأی داده اند کافی نیست و استیفای حقوق دولت را نمیکند موافقت نمود و آقای لطفی با هیئتی مامور رسیدگی باین حساب شدند بطوریکه اطلاع دارم این حساب بلا تکلیف مانده و همان مبلغی را هم که داورها رأی دادند وصول نشده است.

اینک از وزارت دارائی سؤال میشود نتیجه این پرونده چه شد آیا حقوق دولت وصول گردیده یا نه اگر وصول نشده چرا و قصور از چه مقامی وجه محلی و بچه نظری بوده است.

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی متمنی است سؤال ذیل را برای جواب بوزارت دادگستری ابلاغ فرمایند:

بعد از تصویب مواد مربوط بتعقیب و مجازات مرتکبین تقلب در دوا فروشی و ارزاق و غیره چند فقره از جرائم مزبور مورد تعقیب قرار گرفته و جریان پرونده های مزبور بکجام منتهی شده است مقصود از سؤال این است که معلوم شود در اجراء قانون مراقبت شده است یا نه؟

ارسلان خلعتبری

مقام ریاست محترم ریاست مجلس شورای ملی خواهشمندم بوزارت جلیله کشور ابلاغ فرمایند برای جواب بسؤال ذیل در ظرف ۸ روز تشریف بیاورند.

س- موضوع ارتکاب بعضی از افسران شهربانی آبادان بعملیات قاچاق و پرونده سازی و اخذ رشوه و تشویق قهشاه در چند ماه اخیر چه بوده - پرونده مزبور مربوط به بازرسی تیمسار سر تیب آصفی در آبادان و مدخله آقای بیرشک بازرسی دیوانکیفر و اخذ کفیل شصت هزار تومان از سرهنگ اخروی و بی نظمی و بی ترتیبی در دستگاه

شهربانی آبادان را توضیح دهند و معلوم کنند چرا شهربانی مرکزی این فساد را مرتفع نمیسازد.

ضیاءالدین نقابت

مقام منیع ریاست مجلس شورای ملی متمنی است مقرر فرمائید جناب آقای وزیر کشور در ظرف موعده مقرر قانونی برای دادن پاسخ بسؤال زیر در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند.

۱- با این که طبق تبصره ۲۲ قانون بودجه سال ۳۴ استخدام جدید ممنوع می باشد بچه مجوزی اداره آمار عمومی در سال جاری عده را با حقوق از ۵۰۰۰۰ ریال تا ۱۰۰۰۰ ریال استخدام نموده است.

۲- نظر باینکه در حدود نصف بودجه اداره آمار عمومی از طرف سازمان برنامه تأمین و پرداخت شده بچه مناسبت در خرید اثاثیه و لوازم رعایت مقررات مناقصه بعمل نیامده و مبالغ زیادی بابت خرید اشیاء بی مصرف حیف و میل شده است.

۳- از طرف وزارت دارائی دستور داده شده است که امور حسابداریهایی کلیه دستگاههای دولتی که از بودجه اصل ۴ یا سازمان برنامه استفاده میکنند تحت نظر ذیحساب منتهب از طرف وزارت دارائی اداره شود بجهت تاکنون اداره آمار عمومی این اصل کلی را رعایت ننموده و حتی برخلاف حقیقت بوزارت دارائی نوشته اند که تاکنون اداره آمار عمومی از اعتبارات سازمان برنامه استفاده نکرده است.

سید شمس الدین قنات آبادی

مقام ریاست معظم مجلس شورای ملی تقاضا دارم مقرر فرمائید در وقت مقرر جناب آقای وزیر محترم راه در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانید سؤال ذیل را پاسخ دهند.

کشتی لای روی خرمشهر که چهار سال است در گوشه اسکله افتاده و وزنک میزند و سالیانه مبالغی هزینه پرسنل تعلق گرفته و بعلت اینکه تعمیر اوله و بند کش آن قبلاً سفارش داده نشده بلا استفاده و چند میلیون تومان در معرض تضییع قرار گرفته مسئول آن کیست و این خسارات ناشی از چه عواملی بوده است.

مهدی ارباب